

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 29. septembra 1899.

List 39.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

V.

Devica veri zvesta.

(Dalje.)

Stoji, stoji tam stolp visok,
In v stolpu črna je temnica,
V temnici mlada je jetnica,
Nad njo pa moker, siv obok.

Ne sija v ječo solnca žar,
Svitloba lune v njo ne sveti;
Krilatih pevcev ljubko peti
Ne sliši sem jetnik nikdar.

Jetnica mlada Tarbula
Že dolgo tu v zaporu biva;
V trpljenju mir nebeški vživa,
Vsa v sveti raj zamaknjena.

In v stolpu z devo Tarbulo
Kristjani mnogi še ječijo,
Ker Trojedinega slavijo,
Malikom se ne vklanajo.

Kedaj napoči dan vesel.
Kedaj prostost jim pride zlata?
Kedo odpre jim ječe vrata,
Kedo jim spone bo odvzel?

Slobode dan se bliža zdaj,
Že zora lepših časov vshaja,
Preselijo se skor iz kraja
Bridkosti v večne sreče raj.

* * *

Iz ječe Tarbulo pelja
Jetničar prvo pred sodnika;
In ljudstva maožica velika
Devico gleda žalostna.

Kristjanom vedež je sodnik,
Hudobni zvezdogled in zviti,
Ki cara znal je preslepiti,
Da jim postal sovrag očit.

Pa Tarbula se ne boji,
Nevstrašena pred njim je stala,
Kot rožica pred koscem zala,
Ko ostro koso že vihti.

Kristjanske deve Tarbule
Krasneja še so lica bila;
Očesic svita ni vmorila
Temota temnice grozné.

Sodnik jo gleda dolgo nem,
In v srcu plamen se mu vname,
Nečistih želj goreti jame,
A skrbno skriva to ljudem.

Zaklenil v prsih grdo strast;
Začel na videz se srditi,
Globoko vžaljen govoriti:
„Dal svetli car mi je oblast,

Hudobna dela sodim naj,
Kakoršnih perziška dežela
Nikoli ni še doživela,
Le mi jih gledamo sedaj.

Gotovo duh peklenki sam
Nesrečno misel vam je vdihnil,
Da bi življenja luč ji vpihnili,
Da vzel bi cesarico nam.

In v zvezi z duhom zlobnim tem
Škodovala si cesarici;
Si dala piti strup bolnici —
To znano dobro nam je vsem.

A znano tudi je, zakaj
Zločin si grozni ta storila;
Bridkost si s strupom si hladila,
Osvete v njem si našla raj.

Saj tega menda ne tajiš,
 Da Simeona smrt, kristjana,
 Je srcu ti globoka rana,
 Da grozno bol za to trpiš.

Zamoreš mar vtajiti nam.
 Da si slovo bogovom dala? —
 V nevero si se zamotala.
 Navdihnil Te je satan sam.

Če si po krivem tožena,
 Najlepša sloboda te čaka.
 A če ne zmiješ madeža,
 Premajhna bode muka vsaka.*
 (Dalje prihodnjič.)

Vojaški stan.

Vojska je človeško življenje
 na zemlji. (Job. 7. 1.)

Statistika loči stanovništvo v tri vrste, in sicer v vojaški, učeni in redilni stan. Oglejmo si nekoliko vojaški stan. Kar je bil storjen izvirni greh in se je razvijala človeška družba, ter so postali posamezni rodovi, občine in države, nastala je potreba obrambe, nastal je vojaški stan. Temu je namen braniti deželo oziroma državo notranjih in vnanjih sovražnikov. Vojakov so imele države zdaj večje, zdaj manjše število. A toliko, kolikor jih imajo v sedanji dobi, jih še ni bilo. Evropa šteje do 11 milijonov vojakov. Evropa kar štrli v orožju in narodi izdihujejo pod težo davkov in bremen. Odkod to prihaja? Dasi je bilo do l. 1870 veliko vojakov v Evropi, pomnožilo se je pa po tem letu število vojakov silno. V tem letu je bila nemško-francoska vojska, v kateri so Nemci Francoze premagali. Francozi so sicer vzeli svoje vojake iz Rima, kjer so bili za varstvo mesta in papeža; pa to jim ni nič hasnilo, pač pa so potem Italijani vdrli v večno mesto, katerega so se polastili. Od te dobe se je začelo papeževo in sv. stolice žalostno stanje, med narodi in državami pa medsebojno nezaupanje in nasprotstvo. One so jele oboroževati na vso moč, zlasti potem, ko so jele sklepati zveze druga proti drugi. Res je, da ni vojske v Evropi; a tudi tega oboroženega stanu ne bodo mogli narodi vedno prenašati, in dokler papež*) ne bode dosegel prostosti in vseh pravic in zlasti svoje države, ktera mu gre po božjem in človeškem pravu, se ne bodo izboljšale razmere v Evropi. Države so sicer napravile letos v Haagu kongres v prospeh miru, razoroževanja in da bi se zmanjšalo število vojakov. Ker je italijanska nasprotovala,

*) Dokler cerkev in papež nima prostosti, izdihujejo narodi pod raznimi bremenmi.

niso papeža povabili. Zato pa je bil vseh tega zbora neznamen. — Dandanes mora biti vsak mladenič vojak, če je za vojaštvo sposoben. Ne vprašajo, kdo si in čegav si. A v Avstriji imajo vendar vsaj bogoslovci, ki so k vojakom potrjeni, po cesarski naredbi to ugodnost, da jim ni treba puške nositi, ampak da zamorejo bogoslovske študije nadaljevati in potem postanejo vojaški duhovniki. Vse drugače je na Francoskem. Ondi tudi duhovniki puško nosijo. Dogodil se je pred par leti ondi ginljiv prizor. V neko vojašnico so prinesli zelo bolnega vojaka iz vojaških vaj. Vojak je želel duhovna, da ga previdi. Tu poprašujejo, kje bi bil kak duhovnik. Zdaj se oglasi vojak, ter pravi: „Jaz sem duhovnik“. Hitro pristopi k bolnemu tovarišu ter ga izpove. Kmalu na to je ta umrl. — Vojaku so glavne dolžnosti: pokorščina do predpostavljenih, zvestoba do cesarja, katero je zaprisegel in srčnost in hrabrost v vojski. — Ko je sv. Ivan Krstnik ljudi v puščavi učil, vprašali so ga vojščaki, kaj pa naj mi storimo? In jim reče: „Nikogar ne tepite, nikomur krivice ne delajte in zadovoljni bodite s svojo plačo.“ Ko so Jezusa na goro Golgato peljali, bil je rimski stotnik načelnik vojaški četi. Ta je judovsko druhal odganjal, da ni storila Jezusu sile. In ko je Jezus umrl, pripoznal je stotnik njegovo božje dostojanstvo rekoč: „Resnično, ta je Sin Božji.“ Vrl vojak ne opusti molitve, s katero Boga počasti in sebi izprosi potrebne milosti. V svojem srcu hrani živo vero, iz katere izvira izveličalni strah božji, strah pred vsakim grehom; trdno upanje mu je podpora in zaslomba, s katero prenaša zopernosti svojega stanu in se vadi v potrpljenju, goreča ljubezen do Boga ga pa nagiba, da izpolnjuje njegove sv. zapovedi. Kadarkoli mu je mogoče, gre ob nedeljah in praznikih k sv. maši, radovoljno opravi velikonočno izpoved, ter skrbi za izveličanje svoje duše. Izpolnujoč svoje verske dolžnosti svojemu cesarju zvesto služi. V vsakem stanu se more človek izveličati, v vsakem stanu, tudi v vojaškem se nahajajo čvrsti možje, višji poveljniki kakor prostaki, ki hrepenijo po svetosti ter Jezusove nauke izpolnjujejo. Tak častnik je bil evangelijski stotnik, čegar hlapec je bil mrtvouden. Ko je Jezus rekel, da bo prišel in ga ozdravil, odgovoril je stotnik: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho; temveč reci le z besedo in moj hlapec bo ozdravljen.“ Kolika ponižnost, pravi sv. Avguštin, ko se stotnik nevrednega čuti, da bi Jezus v njegovo hišo šel, stori se s tem vrednega, da Jezus pride v njegovo dušo. Vrl vojak je bil tudi stotnik Kornelij. (Djanje apost. 10). Bil

je pobožen in bogaboječ z vso svojo hišo, ljudem je veliko vbogajme dajal in vedno k Bogu molil. In prav radi njegove pobožnosti in dobrih del ga je Bog poklical k sv. veri, katero mu je sv. Peter oznanoval. Krstil je Peter njega in vso njegovo družino. Tako je bil sv. Martin usmiljen do ubogih. Nekoč je srečal na pol nagega siromaka, presekal je svoj plašč, ter mu je dal polovico. Po noči se mu prikaže Jezus, oblečen s tem plaščem rekoč: „Martin katekumen, me je s to obleko pokrtil.“ Tak čvrst vojak in častnik je bil princ Windischgrätz, ki je med častniki dragonci vpeljal Marijino družbo. Tako je tudi grof Schönborn (pozneje kardinal gl. „Danico“, l. 32., od 11. avg. t. l.) kot vojaški častnik vselej zvečer, preden je šel k počitku, celo uro na tleh kleče molil. Še en izgled. Polkovnik v pokoju pl. Himmel, znan kot vodija in osnovelec romarskih vlakov v sv. deželo, je bil pred 10. leti poklican za izgojitelja pokojnemu nadvojvodi Ladislaju. Iskal je častnika, ki bodi učitelj mlademu princu. Zelo ga je skrbelo, ker ni vedel, kje bi poprašal. Tedaj prosi Boga, naj mu da kako znamenje. In glej, ko vstopi v cerkev molit, vidi, kako kleči pri obhajilni mizi častnik. Zdaj si misli: ta bode gotovo dober in bil je res. Častnik je vsprejel ponudbo, postal je učitelj mlademu princu, katerega sta on, in pl. Himmel, z izvrstnim vspedom poučevala in izgojevala. Žal da je nadopolni princ tako za rano komaj 20 let star umrl. Ponesrečil se je bil namreč na lovu, obstrelil se je in vsled te rane prominul. — Seveda ima vojaški stan posebne težave, katerih drugi stanovi ne poznajo. Zato je neki gospodar, ki je imel šest sinov, molil in Boga prosil, da bi nobeden ne bil vojak. In prošnja mu je bila uslišana. Ondi se nahajajo nevarnosti za dušo radi pohujšljivega govorjenja in obnašanja nekaterih. Zlasti stroga pa je pokoščina. Disciplina in vojaški red je isti kakor pred desetletji. To pač mora biti, kajti brez tega se ne da vojaški smoter doseči. Že evangeljski stotnik je to pripoznal, ko je rekel: „Zakaj tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo in imam vojščake pod saboj, in rečem temu: Idi in gre, in unemu: Pridi in pride; in svojemu služabniku: Stori to in stori.“ In tamkaj je treba vojaku hitro stopiti tje, kamor je poslan, naglo storiti, kar mu je ukazano, tam izgovori malo veljajo in ne gre vprašati, zakaj in čemu naj se to stori. Tu pri vojaki je pač vse strožje glede reda in pokorščine kakor pa na domačem domu ali pa v drugih službah. V navadnem življenju so disciplina, red in pokorščina vsled prostosti besede v poslaniških zbornicah in prostosti

tiska po časopisih in vsled novodobnega duha in šege časa zelo izrahljane. Torej se mladenič ne privadi lahko novemu stanu in položaju. Vrh tega ima šola ali izvežbanje vojakov novincev svoja težave, ptuj jezik tudi ni lahek. Za časa vojaških vaj, (ki trajajo več tednov) in pri katerih marsikateri opeša, zboli ali tudi umrje, je prestajati vojakom veliko truda, vročine in drugih težav. Ni čuda, da ima marsikateri mladenič strah pred vojaškim stanom in da težave tega stanu ženejo marsikaterega vojaka v obup in nesrečno smrt, zlasti, če mu ni vera trdna opora. Zato pa tudi krščanski stariši veliko molijo za svoje sinove, ki so pri vojaki. Takih nesrečnih slučajev se je kako leto več stotin primerilo. Z ozirom na vse to je evharistični shod, ki se je meseca avgusta to leto sešel v Lurdu, prav iskreno priporočal, naj se za vojake novince in dopustnike-reserviste služi sveta maša pred njihovim odhodom k vojakom. In ker so te maše v drugih državah v navadi, zakaj bi se pri nas ne vpeljale na veliko korist vojakom in v tolažbo domačim. Naj bi se ta lepa navada iz inozemstva tudi pri nas vdomačila. Lepe cvetlice zunanje presadimo na domačo zemljo, kar je pa slabega preko mej, pustimo inozemcem. To lepo navado imajo v pošteni mokronoški župi. Ondi so vojaki novinci pred sv. Mihaelom prejemali zakramente sv. pokore in sv. R. Telesa: To naj bi storili tudi drugi mladeniči vojaki po naših pokrajinah: in ne bo jim žal. Z mirno vestjo se bodo potem podali v vojaški stan, v katerem bodo potem lože prenašali težave tega stanu, spolnovati njegove dolžnosti in lože premagali preteče jim skušnjave. Vsi pa smo takorekoč vojaki Kristovi: vojska je človeško življenje na zemlji. V tem boju nas ojačuje besede Kristove (Jan. 16, 35): „Zaupajte, jaz sem svet premagal.“ Vojskovati se nam je zoper hudobnega duha, ki hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl; vojska nam je zoper zapeljivi svet, ki nas hoče premotiti: ter ob vero in milost božjo pripraviti. Hud boj moramo vojevati zoper lastno meso, to je hudo nagnenje in poželenje srca: to moramo podvreči duhu, duha pa Bogu. (Avg.). Vojskujmo se pa tako, kakor piše sv. Pavel (I. Kor. 29). „Tako tecite, da stan dosežete. Vsak pa, kateri se na premaganje skuša, se vsega zdrži, in oni sicer, da strohljivo krono prejmejo, ni pa nestrohljivo. Jaz tedaj tečem, ne kakor nepremišljeno (nepremišljeno ne teče, kdor živi po zapovedih sv. evangelija, kdor ima le večno življenje pred očmi in vedno naprej gleda v večnost) se tako bojujem, ne kakor bi po vetru mahal, ampak tarem svoje telo in je

v sužnost devam, da ko druge učim, sam ne bom zavržen.“ Dal mili Bog, da bi se nad vsakim kristijanom spolnilo to, kar je sv. Pavel rekel sam o sebi (II. Tim. 4, 7, 8): „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj pa mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod pravični sodnik, tisti dan: pa ne le meni, ampak tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.“

A. K.

MARIJI.

Kraljica zemlje in neba,
Marija mati smiljena —
V naročje Tvoje prihitim
In v varstvo se Ti izročim.

Ti čuvaj me, Ti brani me,
Ti dobro mater skaži se,
Vso skrb za-me prevzemi Ti:
Marija — pomočnica mi.

In dušo grenek če teži
Spominj preteklih dni —
Marija, kapljico medu,
Primešaj bridkemu gorju.

Marija Čebin-ova.)*

Tri dni iz mojega življenja.

Potopisni spominji iz naše gorenske in dolenske domovine.

Motto:

*„Beseda sladka domovina,
Ne prideš več mi iz spominja!“*

Andr. Praprotnik.

Leta 1885 je prišel preč. gosp. Matej Frelj za dekana v Trebnje. Tudi ondi je našel pri cerkvi mnogo poprave potrebnega, in se je zdajci tudi polotil dela. A, — žal! — v sredi prenarejanj ga je l. 1892, ob pričetku meseca svečana pokosila neizprosna smrt. Ker so po vseh krajih njegovega duhovskega delovanja zelo presegali njegovi stroški njegove prihodke, ni čudo, da ga je smrt prehitela sredi denarnih težav. To bi bil pa on kot vesten duhovnik gotovo vse poravnal, ko bi ga bil Gospod Bog pustil živeti še kaka leta. Njihova eminenca, kardinal in metropolit dr. J. Missia pa so bili kot naš tedanji nadpastir modro ukrenili, da se je Trebanjska župnija oskrbovala nektera leta po upravitelju, in se je tem potom vse to srečno poravnalo — Rajni g. Matej Frelj je bil izvanreden človek, velik talent, vzoren duhovnik. Govornik je bil izvrsten, originalen, — meni je dejal enkrat, da mu ni moč govoriti na pamet priučene se pridige. V Stari Loki je bil tako priljubljen, da mu je preč. g. dekan Fran Kramar prepustil vse večje in posebne cerkvene govore, rekoč: „Gospod Matevž!

*) »Prva poskušinja« je, kakor pravite. Zadovoljni smo z njo. Pod Marijinim praporom naprej!

Uredn.

to pa le vi prevzemite, — vas ljudje najraje poslušajo!“ Življenje Freljovo kot literat je popisal nekaj že njegov iskreni prijatelj profesor Jos. Marn v „Jezničniku“ l. 1892. str. 11.—14. Tudi „Dom in Svet“ l. 1898. str. 481.—483 je pisal o njem. Ker smo na svetu „vse baže ljudje“, ne morem si kaj, da bi javno ne izrekel, da so me mnoge opazke v imenovanem časniku o rajnem Frelju kot posebnem prijatelju prav bridko zbolele v srce. Če se n. pr. o pokojniku piše: „Mož je bil vsestranski čudak. Imel je lepe duševne zmožnosti, a njegov temparement je bil tako vihrav in nestalen, da je sam v sebi zamoril že v kali vse darove, sam sebe zavržel.“ In dalje na nekem mestu zopet: „Frelj je bil kot pisatelj res čuden mož. Škoda, da se je tako zanemarl, ker bi bil slovenskemu narodu lahko mnogo koristil, ko bi bil imel iz mladostnih dni vsaj nekoliko več resnobe, nego jo je kazal v dejanju. Slovenskim dijakom naj bo ta mož v svarilen izgled i. dr.“ — Radi bi v resnici vedeli, zakaj so zapisane zlasti zadnje besede? Misliti se skoraj zamore, da je sicer jako cenjeni in pohvaljeni g. pisatelj hotel reči: Frelj naj bi bil pustil vse drugo delovanje na stran, in naj bi bil raje pisaril in prepeval. — Vprašati se sme in zamore: Ali se je pa pri takih bridkih skrbeh in ogromnih delih to Frelju v poznejših letih tudi še zljubilo? Znani latinski pregovor pravi: „Inter arma silent Muse“, (po naše nekako: za časa bojov molčijo vede), — kaj pa je bilo življenje Freljovo zlasti na Premu in v Vel. Laščičah drugega, kot veden boj? V takih razmerah bi se pač nikomur ne zljubilo za kratek čas pisariti in prepevati. Da se vendar ta moja puščica nekoliko oblaži, naj povem, da se je sklep spisa v „Dom in Svetu“ o Frelju glasil: „Sicer pa Frelju kot duhovniku vse priznanje in zaslužena čast!“ — Omenjam naj tu le še, da v tistih časih, ko je bil pokojnik še zmožen za šale, je bil pa živel le v pesmicah. Leta 1864. mi je kot starološki kapelan poslal za god mično škatljico. V dnu je bil prilepljen iz „pratike“ izrezan sv. Jožef, spodaj pod njim pa je Frelj napisal v štirih jezikih, katerih je bil zmožen, to le:

•Vesolja na cente!
Stets fröhliche Tage!
Del malo niente!
•Flik• *) polne besage!
Si tristis es mente,
Viriliter age! — •

19. 3. 1864.

M. Fr. •

(Mislim, da je takih in enakih voščil preblagi Matej mnogo sestavil in dopoščil svojim prijateljem. Od njega kak dopis dobiti je bilo zame vedno veliko veselje. Kar nasmejal sem se ko sem ugledal list, ki je vedno prinesel kaj zanimivega in šaljivega.)

*) Izrazu »flik« naj dostavim naslednje pojasnilo, ki je ob enem zgodovinska drobtinica: Od l. 1848. naprej do l. 1864. in menda še nekaj časa naprej je v naši Avstriji primanjkovalo na nerazumljiv način drobnega denarja, ali kakor zdaj pravimo »drobiža«. Za promet je bilo to sitno težavno. Vlada je bila izdala bankovce silno primitivne oblike po eden in dva goldinarja. Ker je manjkalo drobiža, pomagali so si ljudje — vsaj v naših krajih je bilo tako, — kar tebi nič meni nič s tem, da so te bankovce trgali na 4 kose, in to so bile »flike«. Za ta denar »brez cvenka«, t. j. za »flike« — dasi so bile nekatere že tako zamazane, da se je človeka skoraj gnjusilo vzeti jih v roke — se je pa vendar dobilo v prodajalnicah in krčmah vsega, kar je kedó potreboval. Ali so »flike« prave, ali ponarejene, za to se ni nihče mnogo brigal. Ali ne! — To so bili čudni: — a memo zdaj vendar morebiti srečni časi!

Kar naj o rajnem Frelihu še zapišem, naj bo to-le: Leta 1878. v dan 31. januarija so pokopavali v Škofji Loki ondotnega † veleč. g. župnika Primoža Remic-a. V življenju svojem je bil zelo usmiljen, dober, milosrčen in radodaren, — res preblaga duša. V pogrebem govoru je tedanji preč. gosp. dekan in poznejši monsignor Matej Kožuh med drugim o rajnem rekel: „Ako on pri sodbi zaradi kake reči ni dal lahko odgovora, bila je to njegova dobrota.“ — O rajnem preč. gosp. Mateju Frelihu pa se lahko prilično reče: Če se on pri sodbi zaradi kake reči ni morebiti lahko zagovarjal, bila je to njegova prevelika vnema za lepoto Božjih hiš! Upajmo pa, da so taki blagi čini v obeh Božje pravice velike vrednosti, in da so naklonili obema Sodnikovega usmiljenja! — Naj oba počivata v rajskem miru! —

Zapustivši Veliko-Laščansko postajo smo jo zavozili zdajci naravnost proti — „peklu!“ Oho, — bi utegnil kedo reči: to je pa vendar preveč neotesana šala. In vendar je bilo v resnici tako. Okolica nosi namreč res to žalno ime. Dolina se hipoma stisne, zaraščena je s tamnimi smrekovimi gozdi. Ko se pa bližamo posestvu na daleč znanega gosp. grajščaka Kozler-a in postaji „Ortenek“, prepričamo se vedno bolj, da v takemu „peklu“ bivati nikakor ni neprijetno. Kamor pogledaš, zapaziš, da tu gospodari jako spretna roka. Tamni gozdi so lepo in gosto zaraščeni, travniki in livade bujne, nenavadno prijetno zelene, posestvo Kozlerjevo mično kot „škatljica“; — vsaj na-me je napravila ta tiha in mirna okolica prav prijeten utis. Na postaji je bilo nakupičenega mnogo lesovja raznih vrst; navozijo ga menda iz okolice in sosedne Sodraške doline. K levi nad postajo je ne visoko na griču vas Poljane, kateri kraj se je dolga leta trudil, da dobi lastno duhovnijo. Poslednjič se je to prebivalstvu vendar posrečilo, in prav zdaj snujejo za zidanje nove župne cerkve. Da so ljudje po tem hrepeneli, to je bilo povse opravičeno; kajti do Ribnice, kamor so spadali poprej v župo, imeli so daleč poldrugo uro, kar je zlasti za zimske razmere teh krajev prevelika daljava. K desni nad postajo in Kozlerjevim posestvom je v višavi grad Ortenek. Ako je še tako velik, kakor je bil o Valvazorjevem času, je to prav impozantna stavba. In vendar ga baje pusti sedanji lastnik Kozler razpadati v — razvalino. Mi, — dasiravno v to nepoklicani — bi rekli: rajše naj bi ga bil prepustil v kak dobrodelen namen. Šaj je vendar železnica odprla temu nekdanj tako samotnemu in dejali bi zapuščenemu kraju zdaj širni svet. Da grad res razpada, spričuje tudi šematizem ljubljanske škofije, ker grajske kapelice sv. Trojice niti več ne imenuje. O Valvazorjevem času je bila taista posvečena sv. Križu. Grad Ortenek so sozidali grofje enakega imena. V teku stoletij je imel razne lastnike; njihovih imen naštevati se pač ne solača, ker za čitatelje to nima nikake zanimivosti zlasti zdaj, ko gre v razvaline. — Od postaje naprej je dolina še nekaj časa ozka, samotna; ko smo se pa bližali vasi Žlebič, jel se nam razširjati zopet svet. K desni se nam je odprla Sodrška dolina in pokazala se nam na zmerni višavi romarska cerkev pri Novi Štifti. V dan, ko so „odprli“ Kočevsko železnico, — ne morem ga natančno imenovati, — in se je o tej priliki med drugo odlično gospodo tudi vozil tja doli ekszellenca gospod trgovinski minister, napravili so v Žlebiču čez železnični tir slavo lok z na-

pisom: „Prosimo železnične postaje!“ Toje bila misel prav originalna, prošnja pa tudi umestna in popolnoma opravičena. In če že ne drugega: na vsak način bi morala biti v Žlebiču vsaj postojanska postaja. Sodraščani, in sploh prihajajoči iz ondotne doline, od Blok i dr. imajo že do sem precej daleč, in vendar morajo napraviti na postaji ali v Ribnico ali pa v Ortenek še precej daljni pot. Ne vem, ali se prebivalstvo za to premalo zanima; — ali pa morebiti ni, kar naravnost rečeno — pri železničnem ravnateljstvu v — „posebni milosti.“ Naj si bo že eno ali drugo: po naših nemerodajnih mislih prav nobeno ni pravo, in občinstvu se tu premalo streže. —

Od Žlebiča naprej se nam je pričela Ribniška dolina in okolica trga kar na stežaj odpirati. Čudno, da ima na več mestih ravnina že kraško podobo: zlasti na sečinah (travnikih) štrli na več mestih sivo kamenje iz tal. —

Zdaj privozimo na postajo „Ribnico“. Koliko iznenadenje! Koliki časten, preprijazen sprejem! Na kolodvoru vgladamo neštete občinstva, vse v praznični opravi, dekleta v narodni noši, požarna bramba v polni paradi; gromoviti „slavo-klici“ nas pozdravljajo, godba svira, topiči pokajo, navdušenje na obeh straneh neizmerno. Tako v medjusobni ljubezni pozdravlja brat brata, Slovenec Slovenca; — tako časti in odlikuje naš narod one vrle in zaslužne gospode Ciril Metodove družbe, ki branijo naše sobrate ob mejah na severu in jugu sovražnega potujčevanja. Na me je vse to učinilo tako ginljiv utis, da so se mi skoraj silile solze v oči. Ko se vlak ustavi in izstopimo iz vozov, bilo je okoli 1/2 10 ure. Veliko in malo, odlično in priprosto: vse se nam bliža in nas navdušeno pozdravlja. Černo-maljska dobro izvežbana godba igra vesele koračnice. V imenu domačega odbora pozdravlja prihajajoče preč. g. dekan Fran Dolinar, na kar se društveni predsednik Tomo Zupan toplo zahvali. Sledili so zdaj še pozdravi gospe Gruntnarjeve v imenu nove ženske podružnice; — preblagorognega gosp. župana-grajščaka Dr. Rudež-a v imenu obč. odbora; — gospice Lukanove v imenu gospic. Vsem pozdravom je zbrano občinstvo odgovarjalo z gromovitimi „živijo“-klici.

Na to smo se napotili proti trgu. Ondi, kjer se prične izpred kolodvora cesta, stal je krasen slavo lok, ozališan z narodnimi zastavami, ter z napisom na sprednji strani:

•Cvetu naroda pozdravi!•

na zadnji strani pa:

•Za dom in rod na delo!•

Nadučitelj Josip Levčnik.

(Dalje prihodnjič.)

„... v zadnjem (tj. prvem) delu
„...“ je bil prvi del, ki ga
zastavil, nekateri so pa
njegovim misli.“
Skladatelj in rožni venec
zaprta al. kumari
puno z mojim
1893

V nekem malem selu zapadne Nemčije se je l. 1714. rodil Krištof Gluk.

Lepe dneve svoje mladosti je preživel v nedolžnosti, delal je svojim starišem veliko veselja. Često je prihajal v samostan in tankaj ali stregel pri sv. maši ali pa pel na koru svete pesmi. Njegov milozvočni glas se je razlegal po vsi cerkvi. Navadno je pel v zboru z redovniki psalme, večkrat se je pa

tudi pripetilo, da je Krištof sam samcat naprej pel litanije, a redovniki in drugi pobožni ljudje so mu odpevali. Po vsej okolici se raznese glas, kako zna prekrasno pevati mali Krištof; in, kadar je on pel litanije, so ljudje kar drli v cerkev.

Ko je deček šel nekoč iz cerkve po službi božji, ustavi ga pri vratih brat redovnik, ki je bil kar presenečen dečkovega petja. Redovnik objame dečka, da mu sv. rožni venec in pravi: „Glej mili deček, to je vse, kar ti morem dati; toda obljubi mi, da bodeš vsak dan izmolil ta sv. rožni venec. Uverjen sem, da bodeš še postal slaven mož.“ Deček je obljubil, da hoče odslej vsak dan moliti sv. rožni venec in je odšel domov.

In zares čudno! Deček je odrasel, bil jako priden in dobri Bog je poskrbel, da se je vrlo poučil v glasbi. V zlati Pragi je imel dalj časa izvrstnega učitelja. Ta učitelj je spoznal, da je njegov učenec zelo nadarjen, zato ga je še posebej vežbal. Ni bilo dolgo časa, da je učenec dosegel svojega učitelja. Krištof je imel srečo. Cerkevni dostojanstvenik ga je vzel kot spremljevalca v Rim. Tu je z veliko vnemo proučaval umotvore najslavnejših skladateljev. Kmalu je tudi sam izdal prekrasne skladbe, s katerimi se je proslavil na daleč in široko. Dobro se poučivši v glasbi se je povrnil v domovino. Tu je mnogo dobrega storil za cerkveno glasbo.

Leta 1754. je Gluk postal kapelnik na dunajskem dvornem gledališču. Tu je izdal krasne umotvore. Dasi so ga vsi slavili, vendar je bil naš umetnik vedno ponižen in ni nikdar pozabil svojih verskih dolžnosti. Često je šel v cerkev in prejemal pobožno sv. zakramente. Sv. rožni venec je molil vsak dan, kakor je obljubil onemu redovniku v domovini.

Krištof Gluk je doživel 63. leto svoje starosti, a bil je vedno čil in krepak. V cerkvi prejme nekoč sv. zakramente in zvečer leže zdrav spat. Toda smrt pride kakor tat po noči. Drugi dan so našli Krištofa mrtvega. V sklenjenih rokah je držal sv. rožni venec. Z rožnim vencem v roki — orodjem njegovi vsakdanji molitvi — se je preselil Gluk na drugi bolji svet.

A. M.

Vzgoja — to je cel človek.

Sv. Klemen Ancirski je bil edin sin svoje matere. Zivel je že tačas, ko so neverniki preganjali kristijane. Njegova pobožna mati se je mnogo trudila, da bi ga vzgojila v pravega, gorečega kristijana; večkrat mu je rekla: „Trpi in se bojuj, moj sin! Bojuj se in trpi za Boga!“ To so bili njeni vsakdanji nauki. Doma v sobi na stenah je imela obešene podobe, ki so predstavljale trpljenje mučenikov. Svojemu sinu je pustila čitati le življenje svetnikov-mučenikov; večkrat ga je peljala na sodišče, kjer so verni kristijani prelivali svojo kri pod rabeljskim mečem v čast in slavo božjo. Ob mučeniških praznikih je bil mali Klemen oblečen v najdragocenejše obleke. Ko je bil Klemen star 12 let, zbolela mu je mati. Umirajoča pokliče še enkrat svojega Klemena in ga vpraša: „Kaj sem te učila, sinko?“ „Bojevati se in trpeti za Boga, draga mati.“ odgovori sin. „Prav, tako sem te učila, vidim, da si me razumel. O, jaz srečna mati! sedaj rada umrjem! Pridi, daj, da te objamem in pritisknem na svoje materinsko srce. Zdi se mi, kakor da bi te videla ovenčana z lavorjevim vencem, bojevalec

Jezusa Krista! Da, to so udje, katere boš moral žrtvovati za svojo vero, za svojega Izveličarja!“ Kmalu po smrti svoje matere je moral Klemen iti v boj za sveto Kristovo vero. Pred dvema rimskima cesarjema je zagovarjal odločno in neustrašeno krščanske resnice in slednjič umrl kot mučenik. Da je bil tako pobožen, vztrajen in junašk, zahvaliti je bilo njega dobri materi. Zato, stariši, vzgajajte svoje otroke prav v krščanskem duhu!

—k—

Nevarnosti človeškega življenja.

Neki potnik je potoval neznano, a težavno pot. Noč ga prehitil v velikem, temnem gozdu. Nikakega človeškega bivališča ni blizo. Kaj storiti? Ker je bil potnik izmučen, utrujen in žal tudi vinjen, ne pomišlja se mnogo; brezskrbno leže k staremu, razpadajočemu zidu na tla in trdno zaspi. Sanjalo se mu je, da je plemenit, bogat, mogočen gospod. Množice služabnikov in prijateljev se mu klanjajo, ga časte in slave, in z vsemi strastmi uživa nudeno, slepilno srečo. . . .

Potnik se prebudi, pogleda in se grozno prestraši, zakaj mahoma je opazil, da leži na jáko nevarnem kraju. Zid, pod katerim je ležal, je bil tako star in slab, da se je zdaj zdaj hotel prevrniti; poleg njega je zijal nedogleden prepad tako, da bi bil gotovo vanj padel, ako bi se bil v spanju obrnil. V bližini so se nahajale divje in nevarne živali, kakor: levi, tigri, strupene kače, dočim je na potnika meril smrtonosno puščico sovražni lovec. Ne daleč od tod so prežáli na potnike divji roparji, da bi vsakemu mimoidočemu vzeli premoženje in življenje.

Nespameten potnik je bil že zaspan in ni hotel uvideti nevarnosti, ki so mu pretile pogin. Všeč so mu bile prijetne, mamljive sanje, in zato se je udal spancu in še enkrat zaspal. — Ne traja dolgo časa, in kar na enkrat se stari zid prevrne in potnik žalostno pogine pod razvalinami.

* * *
Vprašam: kdo je bil kriv nesrečne smrti potnikove. Dragi čitatelj, lahko uvidiš, da nikdo drugi ne nego potnik sam, saj je videl pretečo pogibelj, in se je ni hotel izogniti, ampak se je udal radovoljno, prostovoljno, poželjivo mamljivim sanjarjam.

Prav sam je torej kriv. To priznaš, a s tem si sam sebe obsodil. Ti sam, grešni človek, si oni potnik. Koliko se trudiš in trpinčiš, da bi si nakopičil časnih dobrin, in pri tem se utrušiš ter zaspiš. Oni slabi zid je tvoje slabotno, pohotno, malovredno telo; nevarne živali so strasti, skušnjave in grešne priložnosti, ki te skušajo ugonobiti; lovec, ki na te meri puščico, je čas smrtne ure, ki lahko vsak trenutek pride; in roparji so hudobni duhovi, ki povsod preže, da bi te pogubili.

Grešna duša, pomisli, v koliki nevarnosti si! Zbudi se, vstani, pojdi iz tega kraja, beži pred to ali ono pregreho, ne varaj in ne mami samo sebe. Zakaj, če živiš še nadalje za svet in se udaš posvetnim prijetnostim, ki so takorekč le sanje, tedaj se lahko pripeti, da umrješ v smrtnem grebu in se na večno pogubiš. Svoje nesreče bodeš sam kriv. Torej slušaj glas apostelja, ki kliče: „Čas je, da vstanemo iz spanja.“

M.

Kako je končal laški revolucionar.

Nad premnogimi brezbožniki, ki so se drznili vzdigniti svojo zlobno roko nad maziljenca Gospodovega, se je očitvidno razodela maščevalna roka božje pravice. Zlasti se je to pokazalo pri krvoločnih prekucuhih italijanskih, ki so se uprli papežu Piju IX. l. 1848., hoteč ga pahniti s prestola in proglašati Rim z združeno Italijo vred za republiko. V najhujši stiski in smrtni nevarnosti je moral sv. Oče skrivaj ubežati iz večnega mesta. S pomočjo grofa Spaura se je odpeljal v Gaeto, in bival potem v Portici pri Neapolju pod varstvom neapoltanskega kralja. Še le za dve leti se je mogel mirnega srca vrniti v Rim, potem ko je francoski general Oudinot ukrotil divje upornike in napravil zopet mir in red v prestolici papeževi.

Med brezbožnimi krvoloki, ki so se tako krivično in nečloveško pregrešili nad naslednikom Kristovim, je bil jeden najbesnejših neki Farini. Kot mladenič že se je vdeležil vseh revolucij, kar se jih je zgodilo tedaj v Italiji. Mazzini piše, da je enkrat v Boloniji z zavihanimi rokavi kričal na javni cesti, da hoče svoje roke do komolcev zmočiti v duhovniški krvi. L. 1848. se je vdeležil tudi upora zoper papeža, kateri mu je pred par leti s splošno amnestijo z drugimi pregnanci vred odprl vrata v domovino, iz katere je bil izgnan radi upornosti. Ko so l. 1849. Francozje osvojili Rim, je moral bežati. Šel je v Piemont. Tu je po milosti grofa Cavourja postal časnikar, poslanec in potem celo minister in diktator v vojvodstvih Parme in Modeni. Naposled ga je poslal Viktor Emanuel na Sicilijo, naj bil ondi deloval in prigovarjal, da bi se tudi ta dežela priklopila pjemontskemu kraljestvu. Umor, rop in tatvina je bilo tu njegovo glavno opravilo. Ko se je l. 1864. vrnil v Turin, dohitela ga je roka Gospodova.

Postal je blazen in začel besneti; v tem divjem stanju je segal on, ki si je bil nakopičil z ropom, tatvino in goljufijo toliko bogastva, ter poprej živel v največjem razkošju, po najgrših stvareh, da jih je užival in se plazil čisto nag in ves umazan in nesnažen, kakor neumna žival po sobi okrog. Dub grofa Anvitija, kojega je nekda krivično zaprl v Parme in ga prepustil besnosti surove druhali, ki ga je v kosce raztrgla, ga je vedno vznemirjal, in v svoji besnosti in blaznosti je v eno mer kričal; „Glejte ga tu. Anvitija, ves je s krvjo oblit in glavo drži v roki!“ V tako žalostnem stanju je končal svoje življenje — Seveda so ga bili prekucuhi proslavili kot zasluženega domoljuba in mu kakor grofu Cavourju postavili spomenik.

M. K.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec september 1899.
(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Boj proti skrivnim družbam.

b) Posebni nameni:

29.) **Sv. Mihael.** Sv. cerkev in njen vrhovni poglavar. Odločnost v dobri delovanji zlasti pri moških. Mnogo hudo skušanih.

30.) **Sv. Hieronim.** Katoliški pisatelji in učenjaki. Ponizanje kvarilcev sv. pisma. Vse doposlane pa še ne uslišane zadeve.

Udje molitvenega apostoljstva in bratovščine Srca Jezusovega, ki so umrli v septembru in ki bodo v oktobru umrli.

Glavni namen za mesec oktober.

Vincencijeva družba.

1.) **Rožnivenška nedelja.** Razširjevanje prekornostne molitve sv. rožnega venca. Rožnovenske večerne pobožnosti. Marijine družbe. Neko znanstveno podjetje.

2.) **Sv. Leodegar.** Katoliški misijoni, misijonarji in misijonske šole. Duhovniki in obhajanci. Izpraznjeno župnijsko mesto.

3.) **Sv. Kandid.** Verski duh po srednjih in visokih solah. Mir in jedinstvo v občinah in družinah. Odvritev nesrečnih zakonov.

4.) **Sv. Frančišek Saleški.** Avstrijski cesar. Samostanski predstojniki in njihovi podložni. Mladeniške družbe. Vestni posli in služabniki.

5.) **Sv. Placid in tovariši.** Razcvitanje kat. cerkve v Afriki in Ameriki. Žalostne družinske razmere. Ponizanje nasprotnikov sv. cerkve.

N.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv Jezusovega Srca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, varuhov naših angeljev in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Neka oseba se priporoča v molitev, da bi na priprošnjo Matere Božje, sv. Jožefa, sv. Antona in sv. Notburge zadobila to, kar si želi, če je božja volja. Ako bo uslišana, hoče dati za kruhe sv. Antona. — Hči priporoča svojo mater, da bi ozdravela, če je božja volja.

J.

Zahvale:

Bila sem v velikih skrbih zaradi notranje bolezni. Zatekla sem se v molitvi k presvetemu Srcu Jezusovemu in k Mariji Pomagaj ter sv. Jožefu. Obljubila sem, da se v Vašem listu zahvalim, ako mi pomoč pride brez zdravnika. Zatorej danes s hvaležnim srcem izrekam: Čast in slava Bogu, Mariji in sv. Jožefu.

M. J.

* * *

Že več ko pred enim letom nas je zadela velika nesreča. S trdnim zaupanjem sem se zatekla k novoštitki Materi Božji in obljubila, da tudi razglasim v »Danici«, če bom uslišana. — Res, bilo je pomagano. Zatekajte se tudi vsi Vi stiskani in obteženi k Mariji, pomočnici kristjanov.

V Vodicaх na Gorenskem.

* * *

Presrečna zahvala Mariji prečisti Devici, sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu in sv. Judu Tadeju — za njihovo priprošnjo, da sem srečno prestala nevarno operacijo.

Barbara Bezeljak v Idriji.

* * *

Bodi Materi Božji prisrečna zahvala. Ona mi je izprosila zdravja pri svojem ljubem sinu.

J. V.

* * *

Čast in zahvala sv. Antonu za uslišano prošnjo.

M. S.

* * *

Slava in hvala svetemu Jožefu za pomoč v veliki zadregi, Marijin otrok.

* * *

Velika nevarnost je pretila bolniku. Toda zaupanje v presv. Srce v najsvetejšem zakramentu, v Marijo, v sv. Družino in v praškega Jezusčka mu je dalo, da je okreval. Sedaj zopet dela v njemu odkazani službi. S tem spolnujem storjeno obljubo, da se v »Danici« zahvaljujem. Naj bi se vsakdo zatekel najprvo do tabernakelja. Bogu bodi čast

Marijina hči.

Zahvaljujem za čudežno pomoč v večkratni, res težki zadevi presvetemu Srcu v tabernakelju, Materi Božji in svetemu Feliksu. — Gospod, uslišuj moje molitev še za naprej.

M. J.

Raznoterosti.

Bratovščina vednega čiščenja presv. Rešnjega Telesa ima v uršulinski cerkvi prihodnji četrtek, 5. oktobra, svojo navadno pobožnost. Ob 5. uri pridiga, in potem med sv. mašo skupno sv. obhajilo.

Duhovnih vaj, ki so se za svetno duhovščino obhajale prvi termin od 21. do 25. avg. t. l. in drugi termin od 28. avg. do 1. sept. v knšk. Alojzijeviski v Ljubljani, se je udeleževalo prvokrat 97 domačih svetnih duhovnikov, v drugo pa njih 77. K drugim je pribajal tudi premil. g. knežškof; ko so se vršile pa prve. birmoval je po moravški dekaniji. Prve kot druge je vodil o. Ferdinand Schüth, T. J. Č. Uršulinkam v Ljubljani je imel take vaje tudi o. Fink T. J. od 18.—27. avg. One duhovnovadijo vsako leto in to čisto privatno v samostanski molitvenici. K duhovnim vajam prič. gg. Uršulinkah je došlo 45 svetnih učiteljc. Trpele so od 3.—7. sept. in vodil je o. Karol Fink. Učiteljev pa je bilo v tukajšnjem knšk. semenišču pri duhovnih vajah 30 navzočih. Voditelj jim je bil od 4. do 7. sept. veleč. oče vikarij Hugolin Sattner iz Ljubljane. Izvrševale so se prvokrat v slovenskem jeziku. Pristrčno pozdravljamo slovenščino tudi na tem polju. — Tako je te pretekle dneve zlata prilika bila, da se je dušno moglo prerajati vse tisto domače naobraženstvo, ki nam uči in odgaja našo nežno mladino. — Kako velicega pomena je to za vso deželo in kako so lepi dnevi duhovnovajski vsakemu, ki si je ohranil živo vero in hrepenitev v dobrem naprej. — Mnogim ter mnogim duhovnim vajam smo bili navzočni; ker nam je usoda bila tako mila. In hvaležnostjo do Boga priznavamo, da nam uprav duhovnovajski čas tvarja najlepše spominje dosedanjega življenja. Le poskusiti je treba te sladkosti: ko človek ločen od vsake težeče ga vsakdanjosti nekaj dni more govoriti le z Bogom samim in le sam seboj; z drugim nikomur Slovenska inteligenca! trdno upamo, da se leto za leto snidemo v teh Božjih šotorih.

Misijoni v zahodni Afriki lepo cveto. Mnogo večjih uspehov bi brezdvomno dosegli naši misijonarji, ako bi imeli vsaj na pol toliko sredstev, nego jih imajo protestantski pridigarji. Ti imajo na razpolago mnogo denarja, s katerim hočejo na nepoštene načine že spreobrnjene katoličane za se pridobiti. Misijonar P. Lejeune piše o tem njihovem početju: „Mnogi menijo, da je protestantizem v misijonih brez pomena, toda ti se zelo motijo. Povsodi, kjer smo naseljeni mi, vsiljuje tudi oni svoje učitelje. A ne

samo to, pridobiti hočejo tudi naše katehiste, Nedavno so poskusili z jednim naših, ki jim pa ni šel na limanice. Pridigar ga vpraša; „Koliko ti plačujejo mesečnine za tvoj trud?“ On: „35 frankov.“ Pridigar: „Jaz ti povišam plačo, ako pristopiš k nam.“ — Učitelj se ni ugovarjal, akoravno bi bil imel mnogo boljše stanje. Seveda je mnogo takih, ki se dajo preslepiti in odpadejo. — Iz tega se vidi, koliko truda in požrtvovalnosti je misijonarjem, da jim ne odpade kak spreobrnjenec.

J. P—r.

Ponižne ljudi ljubi Bog. Sv. Karol Boromej je bil iz stare imenitne in plemenite rodovine, ki je slovela po vsej Italiji. Že kot deček se je odlikoval po svoji nadarjenosti, pridnosti, pobožnosti, nedolžnosti in ljubezni do bližnjega. Ko je postal kardinal in nadškof milanski, razdelil je vse svoje prihodke med reveže, cerkve, bolnišnice; sam je jedel le kruh in pil vodo, bičal je svoje telo in spal na trdi slamnati postelji. Tačas, ko je morila kuga ljudi v Milanu in je sedemdesettisoč ljudi naenkrat bilo bolnih, je hodil sam po bolnišnicah in zasebnih hišah in stregel z lastno roko najbolj zapuščenim bolnikom. Ker je bila v Milanu beda čedalje večja, razprodal je vse svoje premoženje in skupiček razdelil med reveže, tako da sam ni imel prav ničesar. Da bi Bog odvrnil kugo, vredil je procesijo, pri kateri je molil bosonog. Nad svojimi sovražniki, ki so ga zasledovali in tožili po krivem, se ni maščeval, ampak jim je iz srca odpustil in molil za nje, kakor je Jezus molil za svoje nasprotnike. Bog mu je dodelil milost, da je delal čudeže. Dasi so ga radi čudežev in dobrih del častili in slavili, vendar je ostal ponižen in ljubezniv vse življenje in radi tega ga je Bog povelical s čudeži v tem življenju in po smrti.

—n.

Listek.

Petek, 22. septembra, ob 8. zvečer, je v ljubljanskem Leonišču umrl starosta ljubljanskega stolnega kapitola, preč. g. Anton Urbas, po dolgem, dolgem bolehanju. Rojen je bil 13. sept. l. 1820 v Idriji. Izgojenega popolnem po nemški, ga je bilo veselje slišati govorečega v tem jeziku. A med narodom delujoč je določno stal za slovenske pravice. Postava mu ni kazala, koliko mož vé — a, če si se malo pogovoril z njim, odkril se ti je koj bogat zaklad njegovega duha. — To je med drugimi skušal tudi deželni predsednik, baron Winkler. Za časa njegovega predsedovanja so ga namreč Krizostom imenovali stolnim župnikom. Zato se je predstavil kot tak predsedniku. Pripovedoval nam je o tem baron Winkler sam: „Koj ko je k meni prišel ta moj lastni župnik (vladni dvorec je šenklaščke župnije), uvidel sem, da je mož drug Urbas, kakor pa sicer slovi Urbas.“ Sila rad se je pečal kot duhovnik z mistiko, kot vedoželjnež pa s fiziko. Več let sedaj ni deloval več ob stolnici, ampak je popustil celo svojo lastno hišo ter šel v Leonišče pripravljat se na blaženo smrt. Strežočih mu, usmiljenih sestra ni mogel prehvaliti. V nedeljo, 24. sept. ob 1/2.5. pop., mu je bil iz Leonišča vun prelep pogreb. V. M. P.